

MOOTORIKÜTUSED

Mootorsõidukile sobivuse tähistamine

Tankijateabe graafiline väljendus

Fuels

Identification of vehicle compatibility

Graphical expression for consumer information

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 16942:2024 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles oktoobris 2024;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2024. aasta oktoobrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

Standardi on tõlkinud kütuste ja määrdeainete magister Raul Ernes.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 16942:2024 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 14.08.2024.

Date of Availability of the European Standard EN 16942:2024 is 14.08.2024.

See standard on Euroopa standardi EN 16942:2024 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 16942:2024. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 75.160.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega:

Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Fuels - Identification of vehicle compatibility - Graphical expression for consumer information

Carburants - Identification de la compatibilité des
véhicules - Expression graphique pour l'information
des consommateurs

Kraftstoffe - Identifizierung der Fahrzeug-
Kompatibilität - Graphische Darstellung zur
Verbraucherinformation

This European Standard was approved by CEN on 26 June 2024 .

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom .

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
SISSEJUHATUS.....	4
1 KÄSITLUSALA.....	5
2 NORMIVIITED.....	5
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4 LÜHIKIRJELDUS.....	6
5 TÄHISTAMISE ÜLDNÕUDED.....	6
5.1 Värviskeem.....	6
5.2 Mootorikütuste liigid.....	7
5.3 Mõõdud.....	7
5.4 Kokkusobivuse rühmitus.....	7
6 TÄHISTE PAIGUTUS.....	7
6.1 Üldist.....	7
6.2 Tanklad.....	7
6.3 Mootorsõidukid.....	8
6.4 Mootorsõiduki kasutusjuhendid ja edasimüüjad.....	8
7 MOOTORIBENSIINIKS LIIGITUVATE MOOTORIKÜTUSTE TÄHIS.....	8
7.1 Kujund ja mõõdud.....	8
7.2 Sümbolid.....	8
8 DIISLIKÜTUSTEKS LIIGITUVATE MOOTORIKÜTUSTE TÄHIS.....	9
8.1 Kujund ja mõõdud.....	9
8.2 Sümbolid.....	9
9 GAASKÜTUSEKS LIIGITUVATE MOOTORIKÜTUSTE TÄHIS.....	9
9.1 Kujund ja mõõdud.....	9
9.2 Sümbolid.....	10
10 VABATAHTLIKU RIIGISISESE TANKIJATEABE ÜLEVAADE.....	10
Lisa A (teatmelisa) Tähiste näidised.....	12
Lisa B (teatmelisa) Praegu olemasolevate mootorikütuste nimekiri ja nende kirjeldused.....	16
Lisa C (normlisa) Tähistuse näiteid.....	17
Kirjandus.....	19

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN 16942:2024) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 441 „Fuel labelling“, mille sekretariaati haldab NEN.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2025. a veebruariks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2025. a veebruariks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN 16942:2016+A1:2021.

Täiendavad olulised tehnilised muudatused selle dokumendi ja eelmise väljaande vahel on järgmised:

- väikeste kahetaktiliste sisepõlemismootorite jaoks tähistatud mootoribensiin peab vastama standardile EN 17867 [23] või samaväärsetele riigisisestele õigusaktidele;
- väikeste neljaktiliste sisepõlemismootorite jaoks tähistatud mootoribensiin peab vastama standardile EN 17867 [23] või samaväärsetele riigisisestele õigusaktidele.

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Kooskõlas direktiivi 2014/94/EL [1] artikliga 7 peavad EL-i liikmesriigid 18. novembriks 2016 jõustama seadused, määrused ja haldusaktid, mis on vajalikud selleks, et tagada kasutajale mootorsõidukite mootorikütustega kokkusobivuse või elektrilaadimise kohtadega seotud teabe mootorsõidukite kasutusjuhendis, tanklates ja laadimispunktides, samuti mootorsõidukites ja mootorsõiduki vahendajate territooriumil.

Nagu on kirjeldatud artiklis, peab selline tähistamise teave tulenema ESO¹⁾ mootorikütuse tehniliste kirjelduse standardites kehtestatud sätetest. Sellegipoolest ei hõlma olemasolevate Euroopa mootorikütuse kvaliteedi standardite tähistamise sätetest ükski (näiteks mootoribensiiniks liigituvate pliivabade mootorikütuste puhul EN 228 [2] ja EN 590 [3] diislikütuse puhul) graafilist väljendust, mis vastaks direktiivi nõuetele.

26. augusti 2015. a kirjas CEN-ile esitab Euroopa Komisjon tehnilisele komiteele CEN/TC 441 taotluse eesmärgiga arendada ja vastu võtta asjakohane (asjakohased) Euroopa standard(id), kehtestades ühtne kokkusobivuse tähistamise kirjeldus igale turul olevale mootorikütusele. Need sätted võivad sisaldada graafilist väljendust, sealhulgas värvikoodi skeemi. Graafiline väljendust peab olema kooskõlas järgmiste direktiivi 2014/94/EL artikli 7 nõuetega:

- a) anda asjakohast, järjepidevat ja selget teavet mootorsõidukite kohta, mida saab turul oleva mootorikütusega kokkusobivusel korrapäraselt tankida;
- b) peab olema lihtne ja kergesti mõistetav;
- c) peab olema võimalik paigutada selgelt nähtaval viisil:
 - 1) tanklates vastava mootorikütuse tankuril ja püstolil,
 - 2) mootorikütuse soovitus ja kokkusobivus mootorsõidukite mootorikütuse paagi korgil või vahetus läheduses ja mootorsõiduki kasutusjuhendis.

CEN otsustas, et arendatakse välja omaette standard, millega kehtestatakse mootorikütuse ja sõiduki kokkusobimise tähistamise graafilise väljendamise tavad selliselt, et kaetud on paljud (praegused ja tulevased) mootorikütused turul. See võimaldab tööstusel ja valitsustel kasutada seda dokumenti kui direktiivi 2014/94/EL rakendamisenä. Lisaks sellele, olemasolevates ja tulevastes Euroopa standardites, milles on vajalik kehtestada tähistamise nõudeid, võib viidata sellele standardile.

Selle standardi väljatöötamisel on keskendunud mootorsõidukitele, mis on turule toodud esimest korda, mis aga ei takista standardi rakendamist juba ringluses mootorsõidukitele.

See dokument ei ole mõeldud asendada ühtki olemasolevat kvaliteedi, ohutuse või jõudluse soovitusi, turustamise või müüja praegu kättesaadavat teavet tanklas, mootorsõiduki mootorikütusepaagi korgil või mootorsõiduki kasutusjuhendis.

Lisanõuded Euroopa tankimiskohtade märgistamiseks leiate neid mootorikütuseid käsitlevatest spetsiifilistest standarditest. Näiteks vesiniku kohta vt EN 17127 [22].

¹⁾ Euroopa Standardimisorganisatsioon (*European Standardization Organization*).

1 KÄSITLUSALA

Selles dokumendis kehtestatakse ühtlustatud tähistus turustatavatele vedel- ja gaaskütustele. Dokumendi nõuded vastavad turul saadava mootorikütuse ja mootorsõidukile sobivuse teavitamisel tankijatele teavitamise nõuetega. Dokumendis kirjeldatud tähistus on mõeldud visualiseerima tankuritel ja tanklates, mootorsõidukitel, mootorsõidukite vahendusfirmades ning kasutusjuhendites.

Turustatavate mootorikütuste hulka kuuluvad näiteks mineraalõlidest kütused, sünteetilised kütused, biokütused, maagaas, LPG, vesinik ja biogaas ning eelmainitute segud liikumise rakendustes.

MÄRKUS Selle dokumendi rakendamisel kasutatakse termineid „% (m/m)“ ja „% (V/V)“ vastavalt massiosa μ ja mahuosa φ eristamise tähistamiseks.

2 NORMIVIITED

Selles dokumendis ei ole normiviiteid.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogiaandmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

kokkusobivus (*compatibility*)

mootorikütuse sobilikkus mootorsõidukile

mootorikütuse korrapärase kasutamise võimalikkus mootorsõidukis ilma jõudlusele kahjuliku mõju avaldamata, nagu on kinnitanud mootorsõiduki valmistaja

MÄRKUS Tavaliselt võivad näidata kokkusobivusprobleeme mootorsõiduki osad, mis puutuvad kokku mootorikütusega või heitgaasidega.

3.2

püstol (*nozzle*)

mehaaniline koost, ühendatud tankuri voolikule, koosneb püstolikorpusest

[ALLIKAS: EN 14678-3:2013, 3.8 [4], muudetud]

3.3

paagi kork (*filler cap*)

sulgemismehhanism mootorsõiduki mootorikütuse paagil

3.4

luuk (*filler flap*)

paik mootorsõiduki kerel, mis katab paagi korki ja võimaldab avanedes juurdepääsu paagi korgile või paagikorgita mootorikütuse paagi tihendusmehhanismile

3.5

tähis (*identifier*)

graafiline kokkusobivuse väljendus, mis koosneb kujundist ja sümbolist